

Dansk 3.-5. klasse
Omfang: 1-2 lektioner

Leg og fortæl med Karen Blixen

I elevbogen og på hjemmesidens Opdag Kenya finder du Karen Blixens fine fortælling om antilope-kiddet Lullu. Den kommer fra Blixens roman 'Den afrikanske farm', men her har forfatter Kim Langer gendigtet historien, så den bedre kan læses af børn. Han har også indlæst den som lydbog på hjemmesiden.

Historien giver flere muligheder for danskfaglige aktiviteter. I kan gå på jagt efter sproglige billeder og sansebeskrivelser, som er et par af Blixens berømte virkemidler. I kan reflektere sammen i klassen over forskelle på Blixens samtid og vores nutid. I kan også supplere med at lege en safarileg, som Blixen selv opfandt.

Inspiration til læringsmål

- Eleverne ved, at forfattere bruger sproglige billeder og sanser.

Inspiration til tegn på læring

- Eleverne kan finde sproglige billeder i en tekst og selv give eksempler på, hvordan sanserne kan tages i brug til beskrivelser.

Kompetencer og målpar

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Dansk efter 4. klasse		
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.	Fortolkning 1: Eleven kan forklare sin tekstforståelse / Eleven har viden om sammenhæng mellem virkemidler og budskab i tekster
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.	Vurdering 2: Eleven kan deltage i samtale om teksters kvalitet / Eleven har viden om kvalitetskriterier
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.	Perspektivering 1: Eleven kan sætte tekster i forhold til forfatterskabers særpræg / Eleven har viden om enkelte forfatterskaber

---

Sådan gør I

Indled med at fortælle om, at Karen Blixen var en dansk forfatter, og at hun for omkring 100 år siden boede i Kenya, hvor hun dyrkede kaffe på sin farm. På side 45 i elevbogen og side 8 i lærervejledningen kan I læse mere om Karen Blixen.

- Læs eller hør fortællingen.
- Hvad synes I om fortællingen? Var den god, dårlig, spændende? Hvorfor var den det? Sæt nogle ord på.
- Hvad handler historien om? Fx: Kan mennesket tæmme naturen?

Opgave 25 A:

Sproglige billeder

Gå på jagt efter de sproglige billeder i fortællingen. F.eks.:

- Skoven var som et tæppe vævet med grønne farver i alle toner.
- Sollys dansede i små pletter på bladene.
- Dens pels glimter rødt som kobber
- Hun havde ører så bløde som silke.
- Den lille snude var sort som lakrids.
- Kamante var lille og kantet med ben så spinkle som stokke.

Karen Blixen kunne jo også bare have skrevet:

- Skoven var grøn.
- Solen skinnede på bladene.
- Dens pels var rød og blank.
- Hun havde bløde ører.
- Den lille snude var sort.
- Kamante var mager og havde tynde ben.

Hvad er forskellen på de to måder at skrive på?

Hvad gør det ved fortællingen, at der er sproglige billeder i?

Brug af sanser

Sanser er syn, hørelse, lugt, smag, følesans. Se om I kan finde de steder, hvor Karen Blixen bruger sanserne til at beskrive noget i teksten.

Lugte, f.eks.:

- Hvide og lyserøde blomster duftede som syrener.
- De grå aber i træerne lugtede af mug og mus.

Hørelse, f.eks.:

- Verden var fyldt med stilhed.
- En fugl begyndte at synge.
- Straks efter hørte jeg en lille bjælde ringe.

Karen Blixen kunne jo også bare have skrevet:

- Der var hvide og lyserøde blomster.
- Der var grå aber i træerne.
- Der var meget stille.
- Straks efter hørte jeg Lullu komme.

Hvad gør det ved fortællingen, at forfatteren beskriver sanseoplevelser?

Opgave 25 B:

Prøv selv at lege med billedsprog og sanser

Sådan gør I:

1. Dan grupper på to-tre elever.
2. Find et billede i bogen 'Den store plan' eller på hjemmesiden Opdag Kenya. I kan også finde billeder i Billedbanken i læreruniverset.
3. Prøv at beskrive billedet med brug af billedsprog og sanser: Hvordan lyder der mon? Hvordan lugter der? Hvad minder farverne jer om?
4. Giv dem 10 minutter til at tale om billedet. Bagefter kan I tale om i klassen, hvad grupperne er kommet frem til.

Opgave 25 C:

Historien bag fortællingen – om kolonitiden

Baggrund til læreren

Masser af de store fortællinger, der blev skrevet for mange år siden, kan være både fantastiske at læse og gøre os klogere på vores eget liv lige nu.

Men de blev også skrevet i en anden tid. Derfor kan de samtidig give os nogle kig ind i, hvordan verden var dengang og på det sted, hvor de blev skrevet. F.eks. hvad der dengang var helt normalt og dagligdags – som måske slet ikke er normalt hos os i dag. Det handler ofte om, at nogle bestemte skikke eller måder at indrette samfundet på er blevet helt anderledes nu.

Du kan bruge fortællingen om Lullu og Kamante til at give eleverne en lille oplevelse af den indsigt om litteraturen.

Her får de nemlig et lille indblik i kolonitiden. Forholdet mellem indfødte kenyanerne og hvide europæere i Kenya var meget anderledes på Karen Blixens tid, end det er nu.

Karen Blixen var farmer i Kenya midt i kolonitiden. Dengang var Kenya koloniseret af England, og de hvide tog for sig af store landområder til minedrift, skovdrift og landbrug. De styrede også landet. Og mange steder blev indfødte kenyanere behandlet dårligt.

Karen Blixen var dog ikke blandt de værste. Nok havde hun tjenere og ansatte, der dyrkede hendes farm. Men hun havde også beundring og respekt for de indfødte kenyanere.

Forberedelse:

- Læs selv i lærervejledningen siderne om kolonitiden og om Karen Blixen.

Diskutér i klassen:

- Lad eleverne læse siden i elevbogen om Karen Blixen i Kenya – og lad dem læse eller høre fortællingen om Lullu og Kamante.
- Hvorfor boede Karen Blixen i Kenya?
- Hvad tror du, hun selv lavede af arbejde på sin farm?
- Hvad tror du, hun havde folk ansat til at lave?
- Hvordan behandlede mange europæere i Kenya de indfødte i Kenya – og hvorfor mon det?
- Behandlede Karen Blixen sine egne ansatte anderledes – og hvorfor mon det?
- Mon det er anderledes i Kenya i dag?

Opgave 25 D:

Safarileg med dyr og matematik:

Da Karen Blixen var flyttet hjem til Danmark igen, boede hun i sit store hus ved København, der hedder Rungstedlund. Her fandt hun på en safarileg, som hun blandt andet legede med drengen Nils, der var søn til en af hendes ansatte, og som hun blev gode venner med.

Safarilegen leges stadig på Rungstedlund, når der er skoleklasser på besøg.

I skal bruge:

- En masse dyr: Alle elever skal tage to legetøjsdyr med. De kan være af plastik, af træ eller være små bamser.
- To tennisbolde.

Sådan gør I:

1. Del klassen i to hold.
2. Stil alle dyrene op midt på gulvet eller i skolegården. Der skal være god afstand mellem dem.
3. Lav en base til hvert hold – en base i hver ende af banen.
4. Bestem, hvor mange points et dyr skal give. Måske skal hvert dyr bare give 1 point. Hvis I vil træne 7-tabellen, skal det give 7 points.
5. Nu skiftes holdene til at trille eller skyde boldene for at ramme dyrene.
6. Når en spiller har skudt et dyr, hentes det hjem til basen.
7. Spil videre, til alle dyr er skudt.
8. Tæl nu dyrene og gang med det valgte pointtal.
9. Holdet med flest points har vundet.

